

TASA-ARVO – JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Kellarpellon koulun tasa-arvosuunnitelma pohjautuu mm. seuraaviin

[Savonlinnan kaupungin tasa-arvo-ohjelma](#)
[Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus](#)
[Lapsen oikeuksien julistus](#)

Tämä ohjelma on kirjattu yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Suunnitelma on tehty oppilaan lähtökohdasta, henkilökuntaa koskeva yksityiskohtaisempi suunnitelma on Savonlinnan kaupungin tasa-arvosuunnitelma.

Yk lastenoikeuksien julistus:

”Lapsen tulee saada nauttia kaikkia tässä julistuksessa määriteltyjä oikeuksia. Nämä oikeudet kuuluvat poikkeuksetta jokaiselle lapselle yhtäläisesti ja erottamatta katsomatta hänen tai hänen perheensä rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen vakaumukseen, kansalliseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen tai syntyperästä taikka muusta johtuvaan asemaan.”

Lapsia, nuoria ja aikuisia toimii yhdessä erikokoisina ryhminä monissa erilaisissa tilanteissa koulun arjessa. Ihminä kaikki ovat erilaisia. Hyväksyttävää luokittelua, ryhmittelyä ja erottelua tapahtuu kouluympäristön opetus- ja ohjaustilanteissa monista eri syistä. Hyväksyttävän erottelun taustalla toimivat ihmisoikeudelliset arvot.

On huomioitava, että oppilaiden yhdenvertainen kohtelu oppimistilanteissa ei aina tarkoita kaikkien kohtelemista samalla tavalla.

Syrjintä on ihmisten välisiin eroihin perustuvaa ei-hyväksyttävää erottelua.

Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Välitön syrjintä on kohtelua, joka perustuu johonkin ei-hyväksyttävään erotteluun.

Välillinen syrjintä tarkoittaa sitä, että yksilö ei saa hänelle kuuluvaa kohtelua, joka hänelle kuuluisi jostain erilaisuudesta johtuvasta syystä.

Häirintä on yksi syrjinnän muoto. Sillä tarkoitetaan henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.

Kiusaaminen on häirintää ja sitä voidaan pitää yhtenä syrjinnän muotona. Kiusaamiseen liittyy systemaattista vallan ja voiman väärinkäyttöä. Se on toistuvaa ja tahallista käyttäytymistä, se kohdistuu yhteen ja samaan oppilaaseen tai ryhmään ja sen tavoitteena on tuottaa uhrille pahaa mieltä uhkaamalla, halventamalla, nöyryyttämällä tai muulla vihamielisellä käytöksellä.

Kellarpellon koulu

Tasa-arvolaki ja perusopetuslaki edellyttävät opettajan julkisen vallan edustajana luovan tasavertaiset olosuhteet eri sukupuolia edustaville oppilaille osallistua opetukseen, saavuttaa oppimistavoitteen ja pystyvän kehittämään itseään koko elämän aikana koulun jälkeenkin.

Tasavertaisuuden / yhdenvertaisuuden pedagogiikka korostaa oppilaiden lähtötason ja taustan ymmärtämistä ja huomioimista siten, että jokaisella oppilaalla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet menestyä opinnoissa ja elämässä.

Koulukulttuurin ja sosiaalisten rakenteiden vahvistaminen edellyttää sekä oppilaiden että koko henkilökunnan (myös, siistijät, keittiön väki) sitoutumista ja yhteisen hengen luomista yhdenvertaisen koulun toteutumiseksi.

Rasismi koostuu ihmisten kuvitelmista, joiden mukaan tietty ihmisryhmä on toiseen ryhmään nähden moraalisesti, älyllisesti ja kulttuuritaustaltaan ylivoimainen. Lisäksi rasismiksi määritellään toiminta, joka on "aina tietoisista vihamielistä toimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa vahinkoa". Rasismi mielletään usein enemmistölähtöiseksi kohdistuen vähemmistön edustajiin, mutta sitä esiintyy myös vähemmistöryhmien sisällä.

Erilaisuuden käsitteen käsittelyssä luokissa huomioidaan varsinkin lapsen tasolla olevat erilaisuudet; esim. pukeutuminen, leikit, silmälasit vai ei, oppiminen, motoriset taidot, harrastukset, musiikkimaku, puhelin....

1. TASA-ARVOTILANNE KELLARPELLON KOULUSSA

Tasa-arvo-ohjelman luomiseksi luokissa avattiin ohjelmassa mainitut käsitteet ja käytiin keskustelu tämänhetkisestä tilanteesta (syksy 2016). Oppilaiden mielestä koulun aikuiset kohtelevat oppilaita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Yhteenvedot luokkien vastauksista ovat kohdassa 8. KOONTA NYKYTILANTEESTA.

2. TOIMENPITEET

Koulussa tehdään syys-lokakuussa KiuVas -kysely ja tammikuussa kouluviihtyvyysskysely. Näiden tulosten perusteella arvioidaan tilannetta ja sovitaan tarvittavista toimenpiteistä myös liittyen tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun

KiuVas – kyselyn yhteydessä, opettajien johdolla käydään luokissa läpi tässä ohjelmassa mainitut käsitteet tasa-arvo, yhdenvertaisuus, syrjintä, rasismi, kiusaaminen, erilaisuus ja keskustellaan niistä. Tämän pohjalta yhdessä mietitään, mikä on tilanne luokassa ja koulussa, sekä pohditaan tarvittavia muutettavia asioita ja toimenpiteitä, joilla muutos saadaan aikaan.

3. KIRJAAMISEN MALLI

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on erillisenä suunnitelmana osana koulun lukuvuosisuunnitelmaa. Suunnitelmaan kiinteästi liittyvät muut toimintaohjeet ovat koulun oppilashuollon suunnitelma, koulun järjestyssäännöt sekä koulun kiusaamisen vastainen ohjelma.

4. HYVÄKSYMINEN

Ohjelma on käyty läpi yhdessä koulun oppilaiden, henkilökunnan ja huoltajien kanssa. Se on ollut kommentoitavana Wilmassa.

5. TIEDOTTAMINEN

Ohjelma on luettavissa Wilmassa.

6. TOIMEENPANO

Luokissa aiheita käsitellään opettajien johdolla erityisesti yhteiskuntaopissa ja lisäksi läpäisyperiaatteella kaikissa oppiaineissa, jolloin se on osa koulun toimintakulttuuria

Vuotuisia KiuVas- ja Kouluviihtyvyyks-kyselyjä laajennetaan koskemaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Kyselyn muokkauksesta, toteutuksesta ja tuloksien yhteenvedosta vastaavat KiuVas-tiimi ja koulun vararehtori. Tulokset käsitellään koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä. Käsittelyyn kutsutaan mukaan oppilaiden ja huoltajien edustajat. Kyselyjen tulosten pohjalta päivitetään ja muokataan myös koulun tasa-arvo – ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa ja sovitaan tarvittavista toimenpiteistä.

7. ARVIOINTI JA SEURANTA

Ohjelman toimivuutta seurataan jatkuvasti ja sitä arvioidaan ja päivitetään lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä lukuvuoden lopussa. Arviointia toteutetaan myös koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän kevään kokouksessa. Paikalla voivat olla oppilaiden ja huoltajien edustajat.

8. KOONTA NYKYTILANTEESTA 2016

1A: Oppilaat olivat sitä mieltä, että koulun aikuiset kohtelevat heitä tasavertaisesti. Jos joku kuitenkin kaipaa enemmän apua, hänelle pitää sitä antaa. He olivat myös sitä mieltä, että kaikilla on lupa olla omanlaisiaan, erilaisia, eikä siitä saisi kiusata ketään. He olivat kuulleet, että siitä kuitenkin joskus jotain on kiusattu. Tasa-arvoa oli heidän mielestään myös se, että jos jollain on enemmän kuin toisilla, voi antaa toiselle osan omastaan.

1B: Oppilaiden mielestä kaikki aikuiset kohtelevat tasa-arvoisesti lapsia. Esille tuli se että lasten keskuudessa on jaottelua isot-pienet (iän puolesta).

Syrjintää ei tapahdu harrastusten perusteella, eikä muutenkaan. Jonkun verran sitä ettei ota leikkiin aina mukaan.

2A: Käsitteitä piti avata kovasti. Oppilaat myös ihmettelivät, voiko muita ihmisiä muulla tavoin kohdellakaan kuin kunnioittaen erilaisuutta ja tasapuolisesti. Reiluus tuli meille esille. Yhden tytön mielestä häntä joskus syrjitään, syy ei selvinnyt. Ei pidetty asiaa hyvänä, jos niin on. Ope kuulemma kohtelee oppilaita tasa-arvoisesti.

2B: Oppilaat olivat sitä mieltä, että opettajat ja muut aikuiset kohtelevat oppilaita tasapuolisesti. He ymmärsivät myös, että aikuisilla on koulussa erilaisia oikeuksia ja velvollisuuksia kuin lapsilla. Keskustelussa tuli esille miten yleistä lasten keskuudessa on toisten kiusaaminen erilaisuuden vuoksi. He ymmärsivät, että tämä ei ole tasapuolista käyttäytymistä.

3A-luokassa kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti. Juttelimme paljon käsitteistä syrjintä, rasismi ja kiusaaminen. Koulussamme on erilaisia oppilaita ja toimeen tullaan.

3B: Oppilaiden mielestä koulussa aikuiset kohtelevat lapsia tasa-arvoisesti. Luokassa oppilaiden tasapuolinen kohtelu oli oppilaiden mielestä itsestäänselvyys.

Oppilaat taas eivät aina kohtelee toisiaan tasa-arvoisesti, mikä näkyy kiusaamisena ja muuna kaltoin kohteluna.

Joidenkin mukaan koulussa ei voi olla täysin oma itsensä, koska muuten voi joutua pilkan kohteeksi. Ymmärrettiin myös, että kotikäyttäytyminen on eri asia kuin koulukäyttäytyminen eli jokainen on vähän erilainen kotona ja koulussa.

4A oppilaiden mielestä kohtelu koulussa on tasa-arvoista ja yhdenvertaista. Oppilaat ymmärsivät joidenkin oppilaiden erilaisen kohtelun tehtävämäärissä tai - laadussa. Kokemuksia kiusaamisesta oman elämän varrella oli useimmilla. Useimmiten asia on johtunut ulkoisista asioista: harrastukset, kaverit, fyysiset ominaisuudet, harrastusvälineet ja muut ulkoiset asiat. Oppilaat kokevat saavansa apua aikuisilta.

4B: Oppilaiden mielestä koulun aikuiset kohtelevat oppilaita tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Joillakin oppilailla oli kokemuksia kiusaamisesta esim. erilaisuuden ja ulkonäön vuoksi. Kaikki oppilaat eivät kohtelee toisiaan tasa-arvoisesti. Oppilaat ymmärsivät, että koulun aikuiset voivat antaa oppilaille määrällisesti ja laadullisesti esim. erilaisia kotiläksyjä.

Koulussa voi oppilaiden mukaan olla ihan oma itsensä.

5A -luokkalaiset ovat yksimielisiä siitä, että koulussa heitä kohdellaan tasa-arvoisesti.

5B ymmärsi käsitteet ja suurin osa piti kohtelua tasa-arvoisena. Silti pari poikaa väitti että opet huomauttelevat aina vaan pojille puhumisesta. Opiskelua on asian käsittelyssä ja ymmärtämisessä puolin ja toisin.